

BAUM REVIZIJA d.o.o.
Zagreb, Mandaličina 12
Ured: Zagreb, Cankarova 3

**PROVEDBA STATUSNIH PROMJENA U POSTOJEĆIM TRGOVAČKIM
DRUŠTVIMA ZA VODOOPSKRBU I ODVODNJU
U OBUHVATU PROJEKTA „REGIONALNI VODOOPSKRBNI SUSTAV
ZAGREBAČKE ŽUPANIJE – ZAGREB ISTOK“**

(IZVADAK IZ STRUČNOG ELABORATA O FINACIJSKOJ ANALIZI POSTOJEĆIH TRGOVAČKIH DRUŠTAVA ZA VODOOPSKRBU I ODVODNJU U OBUHVATU PROJEKTA „REGIONALNI VODOOPSKRBNI SUSTAV ZAGREBAČKE ŽUPANIJE – ZAGREB ISTOK“ - Naručitelj: Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb, Ulica grada Vukovara 72/V - Zagreb, srpanj 2014. godine)

I. Uvod

1. Projekt „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok“ obuhvaća područje istočnog dijela Zagrebačke županije i to gradove: Dugo Selo, Ivanić-Grad, Sveti Ivan Zelina i Vrbovec te općine: Brckovljani, Rugvica, Kloštar Ivanić, Križ, Bedenica, Dubrava, Farkaševac, Gradec, Preseka i Rakovec.

2. Djelatnost vodoopskrbe i odvodnje na navedenom području obavljaju sljedeća trgovačka društva:

1. Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Ulica grada Vukovara 72/V, Zagreb, OIB: 54189804734;
2. Dukom d.o.o. za vodoopskrbu i odvodnju, Josipa Zorića 70, Dugo Selo, OIB: 73631219121;
3. Komunalac Brckovljani d.o.o., Josipa Zorića 1, Dugo Selo, OIB: 15341383867;
4. Vodoopskrba i odvodnja Ivanić-Grad d.o.o. za vodne usluge, Savska 50, Ivanić-Grad, OIB: 03296206841;
5. Odvodnja Ivanić-Grad d.o.o., Moslavačka 13, Ivanić-Grad, OIB: 00232938762;
6. Vodovod Zelina d.o.o., Katarine Krizmanić 1, Sveti Ivan Zelina, OIB: 51880612524;
7. Vodoopskrba i odvodnja Vrbovec d.o.o., Kolodvorska 29, Vrbovec, OIB: 91957102141.

3. U cilju realizacije projekta „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok“ predviđeno je formiranje jedinstvenog regionalnog javnog isporučitelja vodne usluge (društva za vodoopskrbu i odvodnju) osnovanog od strane svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na tom području kako bi se (a) osiguralo tehničko i tehnološko jedinstvo građevina javne vodoopskrbe od izvorišta do krajnjeg korisnika,

odnosno (b) osigurala isporuka vode namijenjene ljudskoj potrošnji od najmanje dva milijuna prostornih metara godišnje po jedinstvenoj cijeni, a sa svrhom da se optimizacijom i racionalizacijom poslovanja ostvare niži troškovi poslovanja i niža cijena vodnih usluga.

U konačnici, od postojećih društava koja pružaju usluge vodoopskrbe i odvodnje formiralo bi se jedno društvo u kojem bi upravljačke funkcije i funkcije potpore bile centralizirane, dok bi operativne funkcije ostale decentralizirane. Gospodarski učinci koji se očekuju nakon objedinjavanja su sljedeći:

- postizanje veće organizacijske učinkovitosti;
- smanjivanje gubitaka u mreži;
- postizanje boljih komercijalnih uvjeta kod dobavljača;
- osiguranje povoljnijih financijskih aranžmana za održavanje i unapređenje sustava vodoopskrbe.

Uz potvrdu gospodarske opravdanosti spajanja navedenih društava u jedinstveno regionalno društvo (gospodarski razlozi pripajanja), predlaže se da se društva koja obavljaju djelatnost vodoopskrbe i odvodnje u gradovima i općinama u istočnom dijelu Zagrebačke županije pripoje društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb.

U provedbenom smislu, u prvom koraku u društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o. prenijeli bi se udjeli sa Zagrebačke županije na jedinice lokalne samouprave, pri čemu bi se pojedini udjeli općina odnosno gradova utvrdili proporcionalno broju stanovnika prema posljednjem popisu stanovništva (2011.), a nakon toga, u drugom koraku, provelo pripajanje društava.

II. Statusne promjene s gledišta gospodarskog položaja postojećih trgovačkih društava za vodoopskrbu i odvodnju

Gospodarski status (oblik društava i osnivači), financijski položaj (imovina društava) te rezultati poslovanja (ostvarivanje prihoda i rashoda) javnih isporučitelja vodnih usluga u bitnome je određen Zakonom o vodama (Narodne novine br. 153/09 do 14/14) čije odredbe propisuju sljedeće:

a) djelatnost i osnivači

Djelatnost javne vodoopskrbe i javne odvodnje obavljaju javni isporučitelji vodne usluge. **Javni isporučitelj vodnih usluga je trgovačko društvo u kojem sve udjele u temeljnom kapitalu imaju jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine).**

Javni isporučitelj vodne usluge ne može obavljati druge djelatnosti, osim javne vodoopskrbe i javne odvodnje. Stekne li treća osoba poslovni udio u javnom isporučitelju vodnih usluga ili ako javni isporučitelj vodne usluge obavlja druge djelatnosti ili je u sudskom registru registriran za obavljanje drugih djelatnosti osim javne vodoopskrbe i javne odvodnje, prestaje mu pravni status javnoga isporučitelja vodnih usluga i pravo obavljanja djelatnosti javne vodoopskrbe i javne odvodnje.

b) poslovanje

Isporučitelji vodnih usluga moraju poslovati u skladu s mjerilima ekonomičnog poslovanja propisanim Uredbom o mjerilima ekonomičnog poslovanja isporučitelja vodnih usluga koju je na prijedlog Vijeća za vodne usluge donijela Vlada Republike Hrvatske (Narodne novine br. 112/10), a koje grupe mjerila uključuju: stupanj pokrivenosti vodnim uslugama, količinu isporučenih vodnih usluga, količinu fakturirane usluge javne vodoopskrbe, kvalitetu vodnih usluga, troškove te zaduženost i kapital.

Cijene vodnih usluga određuju se prema načelima punog povrata troškova vodnih usluga, a visinu cijene određuje odlukom isporučitelj vodne usluge, uz suglasnost jedinice lokalne samouprave. Cijena vodne usluge ne može biti niža od one određene primjenom mjerila propisanih Uredbom o najnižoj osnovnoj cijeni vodnih usluga i vrsti troškova koje cijena vodnih usluga pokriva, a koju uredbu je na prijedlog Vijeća za vodne usluge donijela Vlada Republike Hrvatske (Narodne novine br. 112/10).

c) imovina

Financiranje gradnje vodnih građevina uređuje se Zakonom o financiranju vodnoga gospodarstva (Nar. nov. 153/09 do 56/13) što znači da se u najvećoj mjeri vodne građevine ne financiraju iz sredstava ostvarenih poslovanjem javnog isporučitelja vodnih usluga niti javni isporučitelj ima posebnih obveza za primljena sredstva. Osim toga, vodne građevine ne mogu se opteretiti založnim pravom, niti mogu biti predmetom ovrhe. Vodne građevine u vlasništvu javnog isporučitelja vodne usluge ne ulaze u stečajnu ili likvidacijsku masu te se u slučaju stečaja ili likvidacije javnog isporučitelja vodne usluge izlučuju u vlasništvo jedinice lokalne samouprave.

Navedene odredbe znače da je kapitalni aspekt poslovanja koji je svojstven društvima kapitala kod ovih društava stavljen u drugi plan, odnosno da imovina primljena iz drugih izvora ne mora nužno ostvarivati prihode koji bi u konačnici, nakon umanjenja za rashode, donosili dobit.

III. Pripajanje društava s ograničenom odgovornošću

Pripajanje društava s ograničenom odgovornošću provodi se sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima (Nar. nov. br. 111/93 – 68/13, dalje: ZTD).

Općenito, prema odredbama ZTD kao i komentarima tih odredbi, odnosno u stručnoj praksi, **pripajanje je statusna promjena kojom se društva s ograničenom odgovornošću ujedinjuju u jedno društvo na način da se spaja imovina svih društava obuhvaćenih pripajanjem i da nakon provedenog postupka postoji samo jedno društvo. To društvo je univerzalni pravni sljednik društava koja prestaju poslovati uslijed pripajanja.**

Imovina predstavlja sva sredstva i sve izvore sredstava društva, dakle cjelokupnu aktivu i pasivu, što znači da se kod pripajanja sva imovina pripojenih društava, s cjelokupnom aktivom i pasivom, uključujući sve obveze, prenosi na društvo preuzimatelja. Od prijenosa se ne mogu isključiti odnosno izuzeti pojedine stavke aktive ili pasive. Vrijednost imovine iskazuje se prema podacima iz bilance u skladu s propisima o računovodstvu. Nakon

provedenog pripajanja, vrijednosti iskazane u bilanci pripojenog društva iskazuju se u bilanci društva preuzimatelja.

Pripajanje je postupak u kojem jedno ili više društava (pripojena društva) prenose cijelu svoju imovinu drugom društvu (društvu preuzimatelju) i time prestaju postojati bez provođenja postupka likvidacije, a članovi pripojenih društava u zamjenu za svoje udjele koje su imali u pripojenim društvima dobivaju udjele društva preuzimatelja.

IV. Prijedlog pripajanja

Posebni propisi navedeni u točki II. ovog izvotka uvjetuju da se za objedinjavanje predloži model **pripajanja društava s ograničenom odgovornošću** sukladno odredbama ZTD, kojim bi se trgovačka društva, javni isporučitelji vodnih usluga koja obavljaju djelatnost vodoopskrbe i odvodnje u gradovima i općinama u istočnom dijelu Zagrebačke županije, pripojila društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb (društvo preuzimatelj).

Društvo Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o., Zagreb (društvo preuzimatelj) do sada je, kao nositelj, poduzelo značajne aktivnosti (te obveze) u realizaciji projekta „Regionalni vodoopskrbni sustav Zagrebačke županije – Zagreb istok“ kako bi se stvorile pretpostavke za ostvarenje gospodarskih učinaka, odnosno gospodarskih razloga pripajanja: (a) tehničko i tehnološko jedinstvo građevina javne vodoopskrbe, (b) osiguranje dovoljnih isporuka vode te (c) veći stupanj učinkovitosti i ekonomičnosti poslovanja sa svrhom ostvarivanja socijalne prihvatljivosti cijena vodnih usluga.

Članstvo u društvu

U provedbenom smislu, s obzirom da pripajanjem nastaje trgovačko društvo kao javni isporučitelj vodne usluge krajnjim korisnicima, a prema prije navedenom - sve udjele u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja mogu imati samo jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine), i to pod prijetnjom prestanka pravnog statusa i prava obavljanja djelatnosti. Zagrebačka županija kao jedinica područne (regionalne) samouprave ne može biti član (osnivač) objedinjenog društva. To znači da će Zagrebačka županija radi provedbe budućeg pripajanja društava morati prenijeti udjel kojeg drži u društvu Vodoopskrba i odvodnja Zagrebačke županije d.o.o. na jedinice lokalne samouprave. Tek nakon toga bit će moguće provesti predviđene statusne promjene.

Udjeli koji bi pri tome pripali pojedinoj jedinici lokalne samouprave odgovarali bi udjelima koje bi svaka jedinica lokalne samouprave imala u društvu preuzimatelju nakon pripajanja.

Određivanje udjela

U pogledu određivanja udjela pojedine jedinice lokalne samouprave u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja javljaju se određene poteškoće. U pravilu se omjer zamjene udjela utvrđuje procjenom vrijednosti svakog društva koje sudjeluje u pripajanju. Pri procjeni vrijednosti uobičajeno se koriste standardne i općeprihvaćene metode: (1) metode procjene vrijednosti temeljene na imovini te (2) metode procjene vrijednosti temeljene na zaradi.

S obzirom na već istaknute specifičnosti djelatnosti i poslovanja javnih isporučitelja vodnih usluga smatramo da metode procjene temeljene na imovini nisu primjenjive budući da se u najvećoj mjeri vodne građevine ne financiraju iz sredstava ostvarenih poslovanjem javnog isporučitelja vodnih usluga niti javni isporučitelj ima posebnih obveza za primljena sredstva. Osim toga, vodne građevine ne mogu se opteretiti založnim pravom, niti mogu biti predmetom ovrhe. Vodne građevine u vlasništvu javnog isporučitelja vodne usluge ne ulaze u stečajnu ili likvidacijsku masu te se u slučaju stečaja ili likvidacije javnog isporučitelja vodne usluge izlučuju u vlasništvo jedinice lokalne samouprave. Ova okolnost pogotovo onemogućava primjenu procjene vrijednosti likvidacijskom metodom s obzirom da se imovina ne može unovčiti.

Jednako tako, procjena vrijednosti društva temeljena na zaradi, primjerice metoda diskontiranog novčanog tijeka (zarade), ograničena je formiranjem cijena vodnih usluga – cijena vodnih usluga propisana je u odnosu na troškove tako da ova metoda procjene ne može odrediti stvarnu sposobnost pojedinog društva u stvaranju budućih novčanih tijekova. Kako je već istaknuto, cijene vodnih usluga određuju se prema načelima punog povrata troškova vodnih usluga, a visinu cijene određuje odlukom isporučitelj vodne usluge, uz suglasnost jedinice lokalne samouprave.

Prema tome, za procjenu vrijednosti društva na raspolaganju ostaju knjigovodstvene metode primjenom kojih vrijednost društva predstavlja (a) vrijednost kapitala prikazana u bilanci društva ili (b) metoda korigirane knjigovodstvene vrijednosti ili (c) primjena nekog drugog mjerila koje bi na odgovarajući način odredilo udjel pojedinog člana u kapitalu društva preuzimatelja, a s obzirom na specifičan gospodarski položaj javnih isporučitelja vodnih usluga.

Društva za vodoopskrbu i odvodnju samo se uvjetno mogu smatrati društvima kapitala što otežava, odnosno čini neprikladnim i procjene temeljem knjigovodstvenih vrijednosti (kapital kao razlika imovine i obveza). Mišljenja smo da u nedostatku drugih kriterija, a obzirom na specifičnu ulogu društava koja svoje usluge isporučuju korisnicima u jedinici lokalne samouprave, vrijednost i udjel vlasničkih prava u društvu preuzimatelju treba utvrditi prema broju stanovnika u jedinici lokalne samouprave. Zbog svoje funkcije koju obavlja, društvu je osnovna djelatnost opskrba lokalnog stanovništva pitkom vodom te smatramo da se njegov potencijal i njegova vrijednost može mjeriti samo po sposobnosti zadovoljavanja tih potreba, odnosno da se udjel u kapitalu treba utvrditi proporcionalno broju stanovnika zbog kojih obavlja djelatnost. O broju stanovnika u krajnjoj liniji ovise i njegovi kapaciteti (imovina) i ostvareni rezultati (zarada) - stanovnici pojedine jedinice lokalne samouprave čine stvarno „tržište“ na tom području. Napominjemo da je kriterij broja stanovnika već primjenjivan kod osnivanja bivših komunalnih društava (iz kojih su kasnije izdvojena društva za vodoopskrbu i odvodnju) te da je taj kriterij prihvatljiv od strane Trgovačkog suda u Zagrebu.

Prema tome, iz svih navedenih razloga, a posebno zbog specifičnosti osnivanja, djelatnosti i poslovanja društava za vodoopskrbu i odvodnju prema odredbama Zakona o vodama koje smo prethodno naveli predlažemo da se udjeli u temeljnom kapitalu društva preuzimatelja utvrde proporcionalno broju stanovnika pojedine jedinice lokalne samouprave prema posljednjem popisu stanovništva iz 2011. godine.

Za revizorsku tvrtku BAUM REVIZIJA d.o.o., Zagreb
Mladen Baučić/direktor

 BAUM REVIZIJA
d.o.o. — ZAGREB